



# Kittilän matkailualueen päästöjen kumoaminen ja paikallisten hiilinielujen tukeminen

SELVITYS

17.3.2023

Anna Laine, Iris Mäntylä ja Anna Pakkala



**KASVUA KESTÄVÄSTÄ  
MATKAILUSTA**  
*Yhessä kestävämmät!*



Kittilä



LAPIN LIITTO

**Vipuvoimaa  
EU:lta  
2014–2020**



# Johdanto selvitykseen



Päästöjen ”kompensointi” eli organisaatioiden päästöjen ilmastovaikutusten kumoaminen ja tähän liittyvät hiilineutraaliusväittämät ovat kasvaneet räjähdysmäisesti viimeisten vuosien aikana. Monet yritykset pohtivat, miten ne voisivat tehdä lisää ilmastonmuutoksen torjumiseksi ja kertoa tästä osana omaa viestintäänsä.

*Ilmastoväittämien* tekemiseen liittyvät ohjeistukset ja sääntely kehittyvät kovaa vauhtia. EU on säätämässä miten mm. hiilineutraaliusväittämiä tulisi jatkossa tehdä nk. ”vihreät väittämät” direktiivin kautta. Hiilineutraaliusväittämät ja päästöjen kumoamisväittämät puolestaan perustuvat *ilmastoyksiköiden* käyttöön. Ilmastoyksiköitä ostetaan vapaaehtoisilta hiilimarkkinoilta, ja myös näiden yksiköiden laatuun liittyen ollaan kehittämässä EU-sääntelyä ja kansainvälisiä ohjeistuksia.

Kehittyvä sääntely ja ohjeistukset pyrkivät ratkaisemaan yhden ilmastoväittämien suurimman haasteen: niiden luotettavuuden. Miten voidaan varmistaa, että yrityksen päästöt on aidosti kumottu, jos se niin väittää? Tarkoittaako hiilineutraalius aidosti hiilineutraaliutta, ja miten tämä varmennetaan?

**Tässä selvityksessä on avattu ilmastoyksiköihin ja niiden pohjalta tehtyihin väittämiin liittyviä hyviä käytäntöjä. Hyvät käytännöt perustuvat kansainväliseen ohjeistukseen sekä YM:n ja MMM:n helmikuussa 2023 julkaistuun vapaaehtoisten hiilimarkkinoiden hyvien käytäntöjen oppaaseen.**

Yksiköiden käyttö on yksi tapa tukea ilmastotoimia. Yritykset voivat tehdä paljon muutakin ilmaston hyväksi, esim. tukea ilmastohankkeita, joista ei myydä yksiköitä, tukea kehitys- ja tutkimustyötä, tai toteuttaa itse konkreettisia toimia kuten istuttaa metsää tai vähentää omia päästöjään. Yrityksen toimet riippuvat täysin sen omista arvoista, strategiasta ja tarpeista. Kaikkia ilmastotoimia tarvitaan – tärkeää on olla rehellinen ja viestiä selvästi siitä, mitä ollaan tehty.

1

## Selvitys ilmastoyksiköiden hankinnan ja käytön vaihtoehtoista Kittilän matkailualueen yrityksille

- a) Johdanto ja käsitteet
- b) Milloin ilmastoyksiköitä voidaan käyttää?
- c) Laadukkaat ilmastoyksiköt ja niiden hankinta
- d) Uskottava, läpinäkyvä ja luotettava viestintä
- e) Esimerkkejä yksiköiden käytöstä matkailualueella

2

## Paikallisten hiilinielujen tukeminen

- a) Tausta
- b) Hankintakanavat
- c) Väittämät ja viestintä

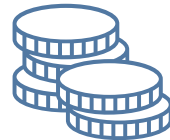
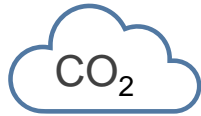
# **1. Selvitys yksiköiden hankinnan ja käytön vaihtoehtoista Kittilän matkailualueen yrityksille**

# Keskeiset käsitteet



- **Ilmastoyksikkö:** Ilmastoyksikkö edustaa ilmastonmuutoksen hillintätulosta (päästöjen vähentymistä tai hiilinielujen tai –varastojen lisäystä). Yksiköiden tulee täyttää kansainvälisesti vakiintuneet minimikriteerit ja niitä laskee liikkeelle sertifiointiohjelmat. Yksi ilmastoyksikkö vastaa yhtä tonnia CO<sub>2</sub>e.
- **Hillintätulos:** (Ilmastonmuutoksen) hillintätulos tarkoittaa kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä tai hiilinielujen tai –varastojen lisäyksiä.
- **Sertifiointiohjelma:** Sertifiointiohjelma rekisteröi hillintätuloksia ja laskee liikkeelle ilmastoyksiköitä ohjelman kriteerien perusteella.
- **Kansallinen ilmastotukiväittäjä:** Kun ostetaan ilmastoyksiköitä, joiden perustana ovat hillintätulokset lasketaan mukaan jonkin maan kansallisten ilmastotavoitteiden seurantaan ja tilinpitoon, voi yksiköiden ostaja tehdä kansallisen ilmastotukiväittämän. Tällöin ostaja auttaa kyseisen maan ilmastotavoitteiden saavuttamista.
- **Kumoutumisväittäjä:** Kun ostetaan ilmastoyksiköitä, joiden perustana olevia hillintätuloksia ei lasketa mukaan minkään maan ilmastotavoitteen seurantaan ja tilipitoon, voi yksiköiden ostaja tehdä kumoutumisväittämän. Kumoutumisväittäjä tarkoittaa tietyn kohteen tai tahon (organisaatio, tuote, palvelu) päästöistä aiheutuvan ilmastohaitan kumoamista käyttämällä vähintään tiettyjen päästöjen verran ilmastoyksiköitä. **Hiilineutraaliusväittäjä** on kumoutumisväittäjä, joka kattaa kohteen päästöt kokonaan.
- **Hiilineutraaliusväittäjä:** Hiilineutraalius viittaa tilanteeseen, jossa toimintoihin, tuotteisiin tai palveluihin liittyvien päästöjen ilmastohaitta on *täysimääräisesti* kumottu käyttämällä vähintään vastaava määrä ilmastoyksiköitä. Tällöin toiminnan päästöjen ja ostettujen yksiköiden yhteenlaskettu vaikutus globaaleihin nettopäästöihin on nolla tai jopa positiivinen (jos yksiköitä ostetaan enemmän kuin on päästöjä).
- **Hiilijalanjälki:** Ihmistoiminnasta aiheutuvien hiilidioksidi- ja muiden kasvihuonekaasupäästöjen määrä. Hiilijalanjälki voidaan määrittää yritykselle, organisaatiolle, tuotteelle tai palvelulle. Riippuen siitä, määritetäänkö hiilijalanjälki esimerkiksi yritykselle tai tuotteelle, laskennassa voidaan ottaa huomioon eri päästölähteitä (esim. organisaation oman toiminnan ja sen arvoketjun päästöt ja tuotteilla niiden elinkaaren vaiheet).
- **Hiilikädenjälki:** Tuotteen tai palvelun päästövähennyspotentiaali eli käytöstä syntyvä ilmastohyöty. Hiilikädenjälki kuvaa asiakkaan kasvihuonekaasupäästöjen vähennystä, kun olemassa oleva ratkaisu korvataan hiilikädenjälki-ratkaisulla. Hiilikädenjälki voi syntyä esim. puurakennuksen väliaikaisesta hiilivarastosta tai kun ostetaan käytettyjä tuotteita uusien sijaan.

# Mitä ostat, kun ostat ilmastoyksiköitä eli kumoat päästöjä?



Hillintätuloksen tuottaja tekee toimia, joilla **sidotaan** tai **varastoidaan** hiilidioksidia ilmakehästä tai **vältetään** uusia hiilidioksidipäästöjä.

Hillintätoimien (hankkeiden) tuloksena syntyy **hillintätuloksia**, jotka voidaan **sertifioida** ja muuttaa myytäväksi **ilmastoyksiköiksi**.

Yritys rahoittaa hillintätuloksien tuottamista **ostamalla ilmastoyksiköitä** ja voi käyttää niitä ilmastoväittämiin.

**1 ilmastoyksikkö = 1 tonni CO<sub>2</sub>e**

# Mikä ei ole päästöjen kumoamista?

## Esimerkki 1.

Yritys omistaa (olemassa olevaa) metsää ja väittää, että omistetun metsän hiilinielu kumoaa yrityksen tuottamat päästöt.

### Miksi tämä ei ole päästöjen kumoamista?

Yrityksen omistama metsä on ollut olemassa jo ennen päätöstä kumota päästöt. Metsän hiilensidonta ei riipu yrityksen päätöksestä käyttää sitä väittämäänsä, vaan hiilensidonta olisi tapahtunut myös muutoin. Täten se ei tuota aidosti *lisäistä* hiilensidontaa. Kun tilannetta verrataan ilmastoyksiköiden käyttöön, ostaessa ilmastoyksiköitä yritys tukee sellaista hiilensidontaa, joka ei olisi tapahtunut ilman ilmastoyksiköistä saatavia tuloja.

## Esimerkki 2.

Yrityksen tuotetta tai palvelua käyttämällä käyttäjä välttää päästöjä tai sitoo hiilidioksidia. Yritys väittää, että nämä ilmastohyödyt kumoavat tuotteen tai palvelun tuottamisesta syntyvät päästöt.

### Miksi tämä ei ole päästöjen kumoamista?

Tuotteen tai palvelun käytössä syntyvillä päästövähennyksillä (hiilikädenjälki) ei voi suoraan kumota kyseessä olevan tuotteen tai palvelun elinkaaren aikana syntyviä päästöjä (hiilijalanjälki). Toisin sanoen hiilikädenjälkeä ei voi vähentää hiilijalanjäljestä. Hiilikädenjälki on aina arvio potentiaalista, kun taas hiilijalanjälki kuvaa jotain, joka on jo tapahtunut.

## Esimerkki 3.

Kotimainen toimija tarjoaa hanketta, jonka päästövähennysten/hiilinielujen laskennassa on käytetty vain omaa arviota, jonka tulokset eivät ole sertifioituja, eikä hanke täytä yksiköiden minimikriteereitä.

### Miksi tämä ei ole päästöjen kumoamista?

Hankkeessa syntyvän hillintätuloksen määrästä ja laadusta ei voida varmistua ja sitä ei voi verrata muihin hankkeisiin. Päästöjen kumoamiseen on käytettävä minimikriteerit täyttäviä yksiköitä. Tällä varmistetaan väittämän luotettavuus. Vaikka hanketta ei voida käyttää päästöjen kumoamiseen, sillä voi olla muita ilmasto-, ympäristö- tai sosiaalisia hyötyjä joista voidaan kertoa yrityksen viestinnässä.

# Ilmastoyksiköiden käyttöön liittyvät hyvät käytännöt



Organisaatioille on kehitetty ja kehitetään yksiköiden hankintaan ja käyttöön liittyviä hyviä käytäntöjä, joilla pyritään parantamaan **ilmastoyksiköiden ja niihin liittyvien väittämien luotettavuudesta**. Yksiköiden käytön hyviin käytäntöihin kuuluvat:

- 1 Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta
- 2 Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta
- 3 Laadukkaiden yksiköiden käyttö
- 4 Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät, sekä
- 5 Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi



# Yksiköiden käyttö lyhyesti



## Ennen yksiköiden ostoa

- Ennen yksiköiden ostoa, yrityksen tulee hyvien käytäntöjen mukaan **laskea** päästöt, **suunnitella ja tehdä** päästövähennyksiä, ja vasta sitten ostaa laadukkaita yksiköitä.
- Kun suunnittelet yksiköiden ostoa, **tutustu** ensin yksiköiden kansainvälisiin minimikriteereihin.
- Jos haluat tehdä hiilineutraaliväittämän, yksiköiden määrän tulee kattaa kaikki organisaation, tuotteen tai palvelun jäljelle jäävät päästöt.

## Yksiköiden oston yhteydessä

- **Pyydä tarjous** välittäjältä tai osta suoraan yksiköitä verkkokaupasta. Varmista, että yksiköt täyttävät minimikriteerit ja että niillä on riippumattoman osapuolen varmennus.
- Varmista, mihin väittämään ostetut ilmastoyksiköt soveltuvat:  
kumoutumisväittämä vai kansallinen ilmastotukiväittämä (eli, lasketaanko yksikön hillintätulos isäntämaan kansallisiin ilmastotavoitteisiin).

## Yksiköiden oston jälkeen

- **Viimeistele väittämä** ja varmista, että se on selkeä eikä sitä voida ymmärtää muulla kuin tarkoittamallasi tavalla.
- Varmista että väittämän yhteydessä määritellään, mistä lisätiedot löytyvät raportointia varten. **Valmistele raportointi.**
- Jos haluat käyttää hiilineutraalius- tai kumoutumisväittämää jatkossa, tulee yksiköitä ostaa **joka vuosi** omien päästöjen verran. Päästölaskentaa päivitetään yleensä vuosittain tai kun päästövähennystoimia on tehty. Muista päivittää myös raportointia vuosittain.

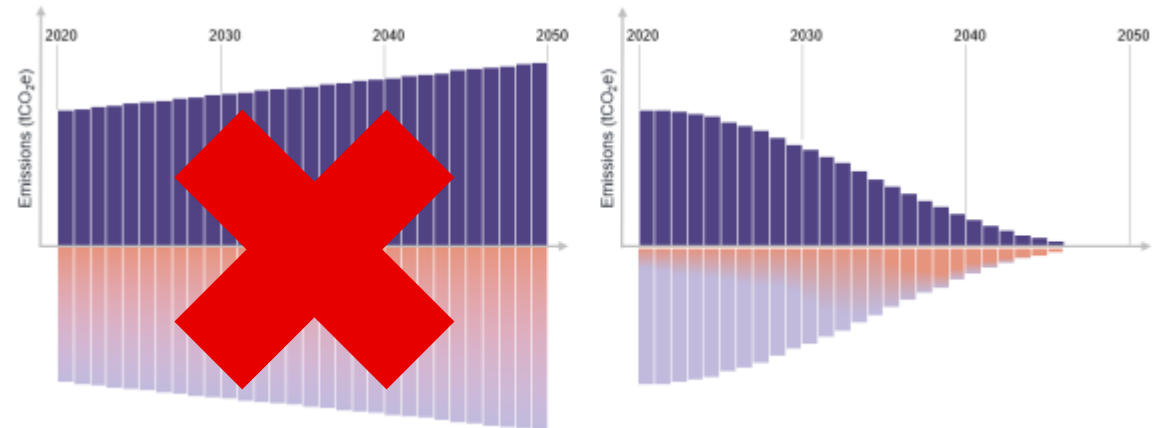
# Milloin ilmastoystöyksiköitä voidaan käyttää?

Milloin tai missä tilanteissa yksiköiden käyttö on perusteltua osana yrityksen ilmastotoimia?

# Milloin yksiköitä on perusteltua käyttää?

**Toimintahierarkia:** vähennä päästöjäsi niin paljon kuin voit ja hanki ilmastoyksiköitä niiden päästöjen osalta, joita et voi (kustannustehokkaasti) vähentää.

- Yksiköitä käytetään vain niiden päästöjen kumoamiseen, joita ei pysty kohtuullisin toimin ja kustannuksin (vielä) itse välttämään tai vähentämään.
- Toisin sanoen yksiköiden käytöllä ei tule oikeuttaa päästöjen kasvattamista eikä päästövähennysten välttämistä tai lykkäämistä.
- Yksiköitä voidaan käyttää väliaikaisesti sillä välin kun tehdään omia päästövähennystoimenpiteitä, ja näin organisaatio tai tuote voi tulla heti hiilineutraaliksi. Yksiköiden käytön määrän pitäisi kuitenkin vähentyä ajan myötä, kun toimenpiteitä toteutetaan ja omat päästöt vähenevät (kuva oikealla).



*Kun yksiköitä käytetään perustellusti toimijan omat päästöt (violetti) vähenevät, ja samalla yksiköiden käytön määrä (vaaleanpunainen) vähenee. Lähde: [SBTi Net Zero Standard: Beyond Value Chain Mitigation FAQ](#)*

# Ennen yksiköiden käyttöä, tulee selvittää omat päästöt ja suunnitella, miten niitä vähennetään



## Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta

- Ennen kuin organisaatio voi esittää ilmastoväittämän, sen tulee hyvien käytäntöjen mukaan laskea kaikki omat suorat ja epäsuorat (scope 1, 2 ja 3) päästöt kansainvälisesti hyväksytyyn menetelmän tai standardin (esim. GHG Protocol -menetelmän) mukaisesti. Lisäksi laskelma tulee todentaa riippumattoman osapuolen toimesta.
- Jos väittäjä koskee tuotetta tai palvelua, laskennan tulee kattaa koko tuotteen tai palvelun elinkaaripäästöt (ellei väittäjää tarkenneta koskemaan ainoastaan tiettyä tai tiettyjä elinkaaren vaiheita).
- Kun laskenta kattaa kaikki kohteen päästöt (scope 1,2 ja 3 tai koko elinkaari) ja yksiköitä ostetaan jäljellä olevien päästöjen verran, organisaatio voi tehdä hiilineutraaliusväittämän.
- Sustainable Travel Finland on tuottanut matkailutoimijoille suunnatun laskurin, jossa on huomioitu scope 1, 2 ja osa scope 3 päästöjä. Laskuriin syötetään tietoja yrityksen päästölähteistä ja se tuottaa niiden perusteella laskelman toimijan päästöistä. Laskuri tarjoaa hyvän aloituspisteen omien päästöjen laskennalle.

## Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta

- Ilmastoväittämän esittävän organisaation tulee priorisoida omia päästövähennyksiä ja varmistaa että yksiköiden käyttö täydentää – eikä vähennä tai lykkää – sen omia päästövähennystoimia.
- Lisäksi organisaatiolla tulee olla ilmastotavoite ja -tiekartta, miten ja millä aikataululle se tulee vähentämään omia päästöjä. Ilmastotiekartan tulee sisältää toimet ja aikataulu (esim. välitavoitteet) omille päästövähennyksille.
  - Parhaan käytännön mukaan hiilineutraaliusväittämän tekeminen edellyttää, että organisaatiolla on tieteen mukainen 1,5 asteen tavoite, jota se toteuttaa ilmastotiekartan mukaisesti. Esim. Science Based Targets Initiative –aloite tarjoaa viitekehyksen jonka kautta voi kehittää omat tieteen mukaiset ilmastotavoitteet. Yleisesti tämä tarkoittaa päästöjen puolittamista vuoteen 2030 mennessä ja niiden leikkaamista 90% vuoteen 2050 mennessä.

# Esimerkki organisaation päästölaskennasta

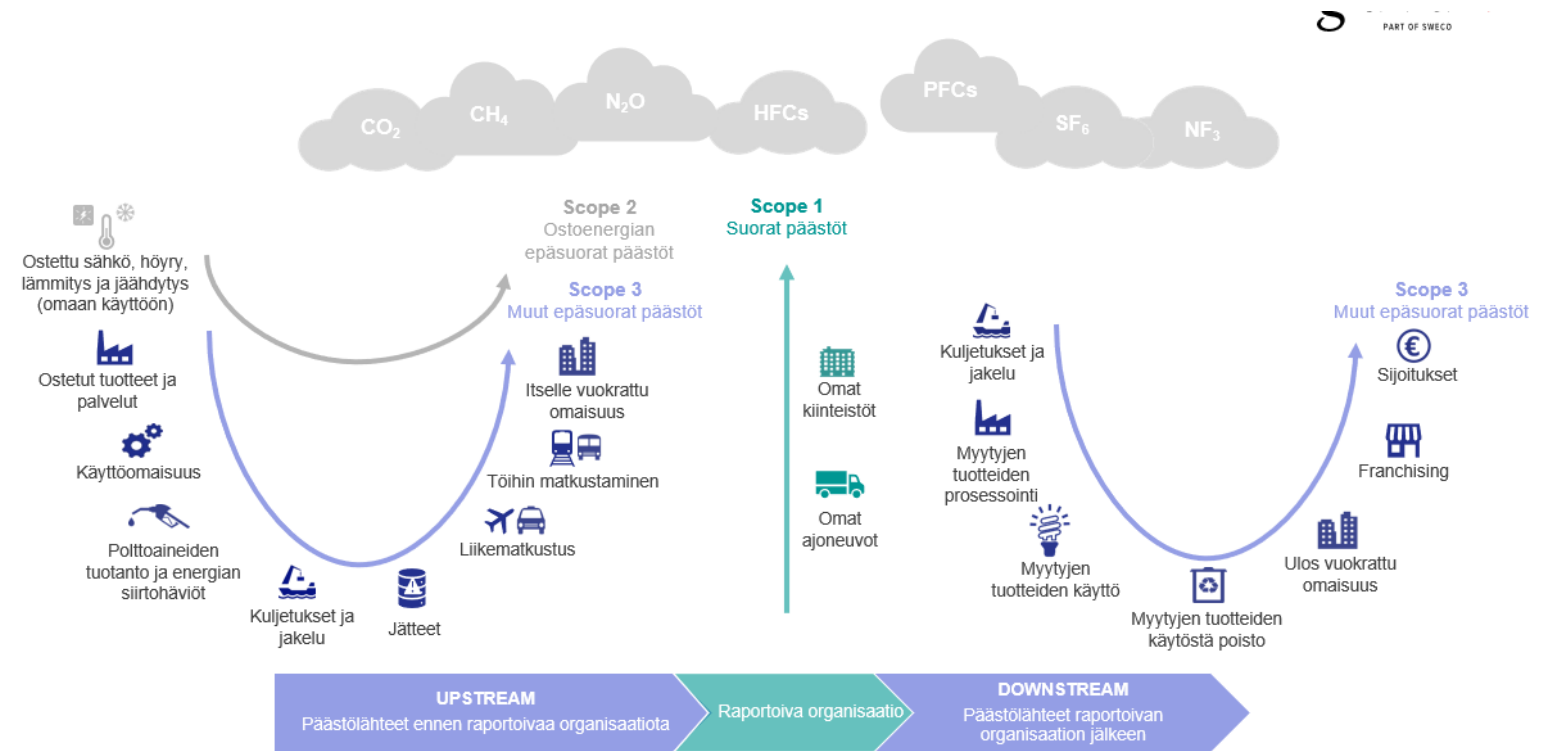
Käytetyin laskentamenetelmä organisaation päästölaskentaan on **GHG Protokolla**.

**Scope 1** päästöt kattavat organisaation suorat päästöt.

**Scope 2** kattaa ostoenergian epäsuorat päästöt

**Scope 3** kattaa muut epäsuorat päästöt, eli organisaation arvoketjun päästöt.

Hyvien käytäntöjen mukaan scope 1, 2 ja 3 päästöt tulisi laskea ennen yksiköiden käyttöä. Hiilineutraaliväittämää varten yksiköiden oston tulisi kattaa kaikki nämä lasketut päästöt.



# Laadukkaat yksiköt ja niiden hankinta

Mistä paikalliset yritykset voivat luotettavasti hankkia kansainväliset minimikriteerit täyttäviä ilmastoyksiköitä?

# Miten ilmastoyksiköiden laatu määritellään?



Organisaatioiden ilmastoväittämät voivat olla ongelmallisia, jos niiden taustalla olevat ilmastoyksiköt eivät edusta todellisia päästövähennyksiä tai hiilinielujen tai –varastojen lisäyksiä.

Ilmastoyksiköiden laatu **varmistetaan kansainvälisesti vakiintuneilla minimikriteereillä, joita lähes kaikki sertifiointiohjelmat soveltavat.**

Hyvien käytäntöjen mukaan ilmastoyksiköitä käyttävän organisaation tulee osoittaa, että käytetyt yksiköt täyttävät niille asetetut minimikriteerit. Lisäksi organisaatioita kannustetaan käyttämään yksiköitä, joihin liittyy positiivisia oheisvaikutuksia.

Hyvien käytäntöjen mukaiset, vakiintuneet kansainväliset **minimikriteerit** ovat:

1. Lisäisyys
2. Vankka perusura
3. Vankka laskentamenetelmä
4. Seuranta ja raportointi
5. Pysyvyys
6. Hiilivuodon välttäminen
7. Aitous, riippumaton todentaminen ja sertifiointi
8. Kaksoislaskennan välttäminen
9. Merkittävän haitan välttäminen (DNSH-periaate)

# Ilmastoyksiköiden minimikriteerit lyhyesti



## 1. Lisäisyys

- Hillintätulos on lisäinen, eli se ei toteutuisi ilman yksiköiden oston kautta tapahtuvaa toimen tukemista ja myyntituloja. Laissa vaaditut tai valtion politiikkatoimien tuottamat/kannustamat hillintätoimet eivät ole lisäisiä.

## 2. Vankka perusura

- Hillintätulos lasketaan suhteessa perusuraan, joka on uskottava laskenta siitä mitä olisi tapahtunut ilman hanketta ja yksiköistä saatavia tuloja.

## 3. Vankka laskentamenetelmä

- Päästövähennyksen tai hiilinielun/-varaston laskentaan käytetään soveltuvia ja tunnustettuja laskentamenetelmiä, esimerkiksi kansainvälisten tai kansallisten standardien kehittämiä menetelmiä.

## 4. Seuranta ja raportointi

- Hillintätulosta mitataan tai mallinnetaan valitun menetelmän mukaisesti, ja tulokset raportoidaan läpinäkyvästi. Keskeisten tietojen ja raporttien tulee olla julkisesti saatavilla.

## 5. Pysyvyys

- Päästövähennyksen tai hiilinielun pitäisi olla mahdollisimman pysyvä, lähtökohtaisesti vähintään 100 vuotta. Maankäyttösektorilla osa hanketyypeistä on lyhyempikestoisia, jolloin tulisi huomioida "puskuri". Käytettävä sertifiointiohjelma määrittelee vähimmäispysyvyyden kullekin hillintätoimityypille.

## 6. Hiilivuodon välttäminen

- Hillintätoimen ei tulisi aiheuttaa päästöjen kasvua tai hiilinielun vähenemistä toimen ulkopuolella.

## 7. Aitous, riippumaton todentaminen ja sertifiointi

- Yksiköiden tulee olla aitoja (päästövähennys tai poistuma on toteutunut ennen kuin yksikkö lasketaan liikkeelle), todennettuja (todentamisen suorittaa riippumaton toimija hillintätuloksen toteutumisen jälkeen) sekä sertifioituja.

## 8. Kaksoislaskennan välttäminen

- Samaa hillintätulosta ei tule myydä tai kreditoida useampaan kertaan eikä sitä tulisi hyväksilukea useaan eri tavoitteeseen (esim. valtion sekä yrityksen ilmastotavoite).

## 9. Merkittävän haitan välttäminen (DNSH)

- Hillintätuloksen toteuttamisen ei tulisi tuottaa merkittäviä negatiivisia ympäristö- tai sosiaalisia vaikutuksia.



# Ilmastoyksiköiden hankinta



Ilmastoyksiköitä hankitaan tyypillisimmin **yksiköiden välityspalvelun (myös kompensatiopalvelu) avustuksella**. Palveluun tyypillisesti kuuluu sertifioitujen yksiköiden hankinta, yksiköiden mitätöinti ja yksiköiden mitätöintiä koskevan todistuksen laatiminen ostajalle. Lisäksi yksiköitä voi ostaa suoraan esim. **sertifiointiohjelma Gold Standardin nettisivuilta**. Merkittävämmät määrät (esimerkiksi yli 500 yksikköä) kannattaa ostaa välittäjän kautta, jolloin myös hinta on usein edullisempi kuin verkkokaupoissa. Vaikka yksiköitä voi periaatteessa ostaa myös tuottajilta suoraan, pienemmille toimijoille on yleensä helpompaa ostaa yksiköitä välittäjien kautta. Välittäjiltä on myös saatavilla laajempi hankevalikoima.



**Ilmastoväittämien tekemiseen tulee käyttää minimikriteerit täyttäviä kansainvälisesti sertifioituja yksiköitä**. Myös sertifioituihin yksikköihin liittyy riskejä, joista ostajan on hyvä olla tietoinen (ks. seuraava sivu). Riskien hajauttamiseksi ostajan on **usein hyvä valita useampi kuin yksi hanke**. Jotkut standardeista ja välittäjistä tarjoavat valmiiksi paketoituja portfolioita juuri tätä varten.



**Hankkeiden hinta voi vaihdella laajasti, parista eurosta satoihin euroihin per CO2-tonni**. Hinnat vaihtelevat mm hanketyypin, isäntämaan ja hankkeen toteutusajankohdan perusteella. Esimerkiksi metsänsuojeluhankkeet ja tietyt uusiutuvan energian hankkeet ovat tyypillisesti hyvin halpoja, kun taas kalleimpia hankkeita ovat uudet hiilentalteenottoteknologiat (direct air carbon capture). Halvimmissa hanketyypeissä on kuitenkin ongelmia, joiden vuoksi niitä ei suositella päästöjen kumoamiseen (ks. sivu 17).

# Ilmastoyksiköiden hankintaan liittyviä riskejä



Ilmastoyksiköiden käytön suurimmat riskit liittyvät siihen, että toteutetussa hankkeessa luvatut ilmastohyödyt eivät aidosti toteudu, ne ovat väärin arvioitu tai hanke aiheuttaa muita negatiivisia vaikutuksia (esim. sosiaalisia tai muita ympäristövaikutuksia). Näitä riskejä voi minimoida ostamalla minimikriteerit täyttäviä, sertifioituja yksiköitä. Tällöin kolmas osapuoli on varmistanut, että hankkeessa on arvioitu riskejä ja varauduttu niitä varten. Hajauttamalla yksiköiden ostoa voidaan myös minimoida ostajalle kohdistuvia riskejä, jos yhdessä hankkeessa todetaan ongelmia.



## Yleisimpiä riskejä

### Hillintätulosten peruuntuminen

Hillintätuloksen myönteinen ilmastovaikutus saattaa peruuntua esim. luonnontuhojen seurauksena. Esimerkiksi suojeltava tai istutettu metsä voi palaa, jolloin siihen sidottu hiilidioksidia vapautuu uudestaan ilmakehään. Useimmat yksiköitä tuottavat hankkeet käyttävät nk. puskureita, eli säästävät osan yksiköistä jotka voivat kattaa mahdollisia tulevia tuhoja.

### Hiilivuoto

Esimerkiksi yhden metsän suojelu aiheuttaa hakkuiden lisääntymisen toisessa metsässä. Hiilivuodon välttäminen kuuluu yksiköiden minimikriteereihin. Hiilivuodon riskiä voidaan minimoida esim. käyttämällä puskureita, jolloin kaikkia metsän tuottamia yksiköitä ei myydä eteenpäin, jotta niillä voitaisiin kattaa mahdolliset hiilivuodon vaikutukset.

### Väärin tai yliarvioidut hankkeesta hillintätulokset

Hankkeen tuottamia hillintätuloksia arvioidaan perusuraa vasten. Jos perusura on väärin arvioitu, tai laskennassa ei ole käytetty hyväksyttäviä laskentamenetelmiä, on riski sille, että hankkeen synnyttämät päästövähennykset tai hiilennielujen lisäys yliarvioidaan. Tällöin hankkeesta saatetaan myydä liikaa yksiköitä, ja myydyt yksiköt eivät edusta aitoja päästövähennyksiä tai hiilinielujen lisäyksiä.

### Negatiiviset sosiaaliset vaikutukset

Esimerkiksi metsähankkeisiin saattaa liittyä negatiivisten sosiaalisten vaikutusten riski. Esimerkiksi metsän hyödyntäminen ilmastoyksiköiden tuottamista varten voi rajoittaa alkuperäisasukkaiden oikeuksia käyttää metsään. On myös tapauksia, jossa alkuperäisasukkaita on hädetty alueelta hankkeen takia. Myös muihin hanketyyppeihin saattaa liittyä sosiaalisten vaikutusten riskejä.

# Esimerkkejä hanketyypeistä



Hillintätulos (mitä hankkeessa saadaan aikaiseksi)

## Päästövähennykset ja päästöjen välttäminen

## Hiilensidonta

## Hiilen varastointi

Maankäyttö-  
sektorin  
hankkeet

- Metsänsuojelu / metsäkadon estäminen / vähentäminen

- Metsitys ja metsänistutus
- Metsien hiilinielujen lisääminen esim. lannoituksella
- Maatalouden hiilinielujen lisääminen
- Soiden ennallistaminen

- Biohiili
- Puubiomassan hautaaminen

Teknologiset  
ratkaisut

- Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvalla energialla
- Energiatehokkuus
- Kotitalouksien energiatehokkuushankkeet, kuten tehokkaat liedet, aurinkokeittimet ja biokaasu
- Kasvihuonekaasujen talteenotto kaatopaikoilta
- Päästöjen vähentäminen valmistusteollisuudessa

- Biopohjaiset rakennusmateriaalit

- Hiilen varastointi suoraan ilmasta; Direct air carbon capture and storage (DACCS)
- Hiilensidonta ja varastointi bioenergiantuotannossa; Bioenergy with carbon capture and storage (BECCS)
- Hiilen injektointi (varastointi) rakennusmateriaaleihin (esim. betoniin)

# Hanketyyppien vertailua



Ilmastoyksiköitä voi ostaa erilaisista hankkeista. Alla on esitelty suosituimpien hankekategorioiden vahvuuksia ja heikkouksia tai merkittävimpiä riskejä. Ilmastoyksiköitä kannattaa ostaa useasta hankkeesta ja hanketyypistä riskien hajauttamiseksi.

Kotitalouskohteet		Metsähankkeet		Uusiutuva energia		Maatalous	
Esimerkkejä: tehokkaat liedet, vedenpuhdistuslaitteet		Esimerkkejä: metsityshankkeet, metsänsuojelu		Esimerkkejä: aurinkovoima, biokaasu		Esimerkkejä: biohiili, maaperän hiilensidonnan parantaminen	
<b>+</b>	<b>-</b>	<b>+</b>	<b>-</b>	<b>+</b>	<b>-</b>	<b>+</b>	<b>-</b>
Huomioi kestävän kehityksen tavoitteet ja tuottaa usein niihin liittyviä oheishyötyjä esim. terveys, tasa-arvo, koulutus.	Haasteita ilmastovaikutusten mittaamisessa. Joissain hankkeissa aitoja vaikutuksia on kritisoitu pieniksi.	Tuottavat useita oheishyötyjä ympäristölle (esim. biodiversiteettihyödyt).	Metsänsuojelu-hankkeissa lisäisyys ja ilmastovaikutukset on kyseenalaistettu	Voi olla hyvä kehittyvissä maissa, joissa esim. luodaan uusia sähköverkko-mahdollisuuksia tai teknologia ei ole vielä laajasti käytössä	Ei suositella käytettäväksi muualla kuin vähiten kehittyneissä maissa, koska ne eivät useimmiten ole kehittyneissä maissa lisäisiä (uusiutuva energia on jo muutenkin kilpailukykyinen).	Lisäisyys yleensä OK, hankkeet tarvitsevat yksiköistä saatavia tuloja toteutuakseen	Pysyvyys voi olla lyhyt joissakin maatalouden hankkeissa (ulos lukien biohiili).
Usein hyviä hankkeita joilla on laaja vaikuttavuus, jos varmistetaan minimikriteerien täyttyminen.	Haasteita esimerkiksi liesien käytön varmistamisessa.	Metsityshankkeet ovat usein hyviä hankkeita, jotka tuottavat lisäistä hiilensidontaa, kunhan varmistetaan minimikriteerien täyttyminen.	Metsähankkeissa on merkittävä riski hiilivuodolle			Biohiilihankkeissa pysyvyys erinomainen (hiili pysyy sidottuna väh. 100 vuotta)	Pysyvyyseriskiä voidaan hallita esim. ylikompensaatiolla.
			Sosiaalinen kestävyys syytä tarkistaa		Esim. vesivoimalla saattaa olla negatiivisia ympäristö- ja sosiaalisia vaikutuksia		Yksiköiden mitattavuus voi olla heikko.
			Metsäkadon välttämistä koskevia REDD+ hankkeita ei suositella niissä esiintyneiden haasteiden takia				Lisäksi yksiköiden hinta saattaa olla korkea muihin hanketyyppeihin verrattuna.

<https://www.offsetguide.org/avoiding-low-quality-offsets/vetting-offset-projects/>

# Ilmastoyksiköiden sertifiointiohjelmia



Ilmastoyksiköiden minimikriteerien mukaisuuden arviointia, varmentamista ja todentamista varten on kehitetty useita kansainvälisiä sertifiointiohjelmia. Sertifiointiohjelman puitteissa riippumaton osapuoli validoi ja todentaa hillintätoimia.

## Gold Standard for the Global Goals

- Kansalaisjärjestöjen kehittämä (mm. WWF)
- Hallinnoija: Gold Standard Foundation (Sveitsi)
- Kestävän kehityksen hyötyjä painottava luotettava sertifiointiohjelma
- Laaja järjestelmä, jonka piiriin kuuluu yli 1300 hanketta
- Hanketyypit: Uusiutuva energia, tehokkaat liedet kehitysmaissa, jätteen käsittely, vedenpuhdistus, biokaasu, maatalous ja metsähankkeet (ei REDD+).
- Välittäjät esim: South Pole, MyClimate, Nordic Offset, Compensate tai Gold Standard [verkkokauppa](#).

## Verified Carbon Standard, VCS +CCB

- Suurin vapaaehtoinen sertifiointiohjelma maailmassa, yli 1800 hanketta rekisteröity.
- Hallinnoija: Verra (USA)
- Hankkeita ympäri maailmaa sekä kehittyvissä että kehittyneissä maissa
- Eniten erilaisia hanketyyppejä esim. metsitys ja metsänistutus, myös jätteen käsittely yms.
- Verra hallinnoi myös Climate, Community and Biodiversity (CCB)-standardia
- Välittäjät esim: South Pole, Nordic Offset

## Puro Standard

- Ensimmäinen hiilen varastoinnin standardi
- Hallinnoija: Puro.earth (Suomessa), Nasdaq enemmistöomistaja
- Hanketyypit: biohiili, karbonoidut rakennuselementit, geologinen hiilen varastointi, puubiomassa hautaaminen
- Globaali standardi, mutta suurin osa hankkeista on toteutettu USA:ssa, Euroopassa ja Australiassa
- Ensimmäinen hiilen poistoihin keskittyvä standardi, joka on saanut ICROA:n hyväksynnän\*
- Linkki: <https://puro.earth/>

## Plan Vivo

- Hallinnoija: Plan Vivo Foundation
- Pienempi standardi, joka keskittyy yhteisöpohjaisiin hankkeisiin, jotka tuottavat biodiversiteettiä ja vähentävät köyhyyttä.
- Hankkeita vain kymmeniä
- Hanketyypit: Kaikki hankkeet maankäyttösektorilla (esim. vaurioituneiden ekosysteemien ennallistaminen ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen)
- Pohjoismaissa välittäjänä esim. Zeromission (Ruotsi)

\*Kansainvälinen päästökompensaatiotoimijoiden järjestö [ICROA](#) (International Carbon Reduction & Offset Alliance) akkreditoi sen periaatteisiin sitoutuneita palveluntarjoajia.

# Ilmastoyksiköiden hinnoittelu

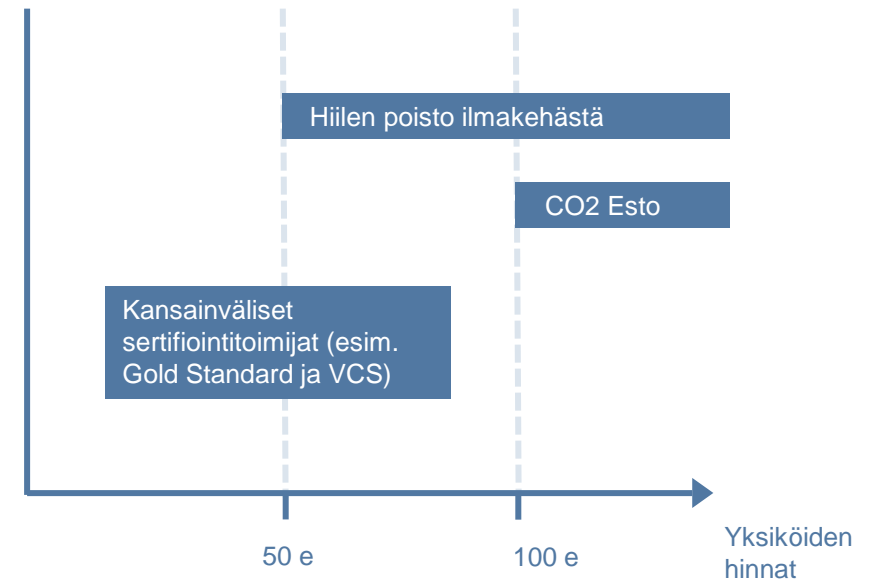


**Yksiköiden hinta riippuu tyypillisimmin hanketyypistä, välittäjästä, ja ajankohdasta, jolloin hanke on toteutettu.**

**Hiilen poisto ilmakehästä tai pitkäaikainen varastointi eli carbon removal -yksiköt** ovat hiilimarkkinoilla hyvin haluttuja tällä hetkellä. Niistä maksetaan satoja euroja per yksikkö. Esimerkkejä ovat puro.earthin biohiili-hankkeet tai tekninen hiilen varastointi (CCS).

**Plan Vivo** -yksiköt ovat hieman kalliimpia ja harvinaisempia kuin **Gold Standard**- tai **VCS**-yksiköt. VCS on edullisin kansainvälisesti hyväksytyistä sertifiointiohjelmista. VCS-yksiköiden, joilla on myös ylimääräinen Climate, Community and Biodiversity (CCB)-lisäsertifiointi, hinnat vastaavat Gold Standard-hankkeiden hintoja. **Kaikki nämä standardit ovat suositeltavia** (VCS:n REDD+ hankkeita ei suositella).

**CO2Esto** edustaa erilaista mekanismia, jossa palvelu ostaa pois markkinoilta EU:n päästöoikeuksia (EUA), ja mitätöi tai varastoi ne pitkäaikaisesti, tiukentaen näin käytännössä EU:n päästökaupan päästökattoa. Hinnat riippuvat päästöoikeuden hinnasta.



# Suosituksia Kittilän matkailualueen yrityksille yksiköiden hankintakanavista



- Suomessa toimivia luotettavia yksiköiden välittäjiä ovat esimerkiksi Compensate, Nordic Offset sekä sveitsiläinen South Pole. Lisäksi yksiköitä voi ostaa suoraan Gold standardin verkkokaupasta. Välittäjän käyttö on kuitenkin suositeltavaa, jos haluaa ostaa suuremman määrän yksiköitä kerralla. Alla on esitetty kolme suositeltua yksiköiden suositeltua hankintakanavaa.
- Kaikilla suositelluilla toimijoilla on laaja hankeportfolio, josta ostaja voi valita itselleen sopivan vertailtuaan eri hanketyyppien ja hankkeiden vahvuuksia sekä mahdollisia heikkouksia (ks. sivu 20). Tässä selvityksessä REDD+ metsähankkeisiin perustuvien yksiköiden käyttöä ei suositella niihin liittyvien haasteiden takia.
- On suositeltavaa ostaa yksiköitä useammasta eri hankkeesta, ja monella välittäjällä onkin tarjolla hankepaketteja. Yleensä yksiköitä ostetaan yhdeltä välittäjältä, mutta on mahdollista myös käyttää useaa eri välittäjää – tällöin yksiköiden hinta voi tosin olla korkeampi, koska yksiköitä ostetaan vähemmän per välittäjä.

## Compensate

- Kotimainen voittoa tavoittelematon säätiö, perustettu 2019.
- Tieteellinen paneeli ohjaa hankkeiden valintaa.
- Keskittyy maankäyttösektorin hiilinieluihin ja -varastoihin sekä tekniseen hiilen varastointiin.
- Hankkii sekä sertifioituja ilmastoyksiköitä kehitysmaista (VCS, Gold Standard) että kokeilevampia uusia hanketyyppejä myös muista järjestelmistä kuten maatalous- ja biohiilihankkeista (USA, Saksa, Australia).
- Toteuttaa nk. ylikompensaation (eli ostaa n. 2-6 krt enemmän yksiköitä per t CO<sub>2</sub>) riskien minimoimiseksi.
- Yhteystiedot: [www.compensate.com](http://www.compensate.com)

## Nordic Offset

- Kotimainen standardinmukaisten ilmastoyksiköiden välittäjä, ollut toiminnassa vuodesta 2008.
- Välittää Gold Standard- ja VCS-yksiköitä ympäri maailmaa, erityisesti suomalaisille toimijoille.
- Huolehtii yksiköiden hankinnasta ja mitätöinnistä ja antaa yksiköiden ostosta sertifikaatin.
- Yhteystiedot: <https://nordicoffset.fi/>

## Gold Standard for the Global Goals

- Kansalaisjärjestöjen kehittämä (mm. WWF) sertifiointiohjelma.
- Laaja järjestelmä, jonka piiriin kuuluu yli 1300 hanketta
- Hanketyyppejä esim. uusiutuva energia, tehokkaat liedet kehitysmaissa, jätteen käsittely, vedenpuhdistus, biokaasu, maatalous ja metsähankkeet (ei REDD+).
- Hankinnan voi tehdä Gold Standard [verkkokaupasta](#).

# Miten toimia käytännössä, kun kumoat omat päästösi?



## Laske päästösi

- Laskennan perusteella määritellään kumottavan päästömäärän suuruus, eli kuinka paljon yksiköitä pitää ostaa. Yksi ilmastoyksikkö vastaa 1 tonnia CO<sub>2</sub>e.
- Yritykset yleensä laskevat päästönsä alkuvuodesta edelliselle vuodelle (samalla lailla kuin lasketaan vuoden tilinpäätös). Yksiköiden hankinta toteutetaan yleensä sen jälkeen, kun laskenta on tehty ja varmennettu.
- **Jos halutaan viestiä hiilineutraaliudesta, täytyy yksiköitä ostaa joka vuosi omien päästöjen verran** (edellisen vuoden päästöjen osalta). Mikäli yksiköiden hankintaa ei tee, ei voi kutsua yritystä hiilineutraaliksi (jos se tuottaa päästöjä).

## Pyydä välittäjältä tarjouspyyntö tai hyödynnä verkkokauppaa

- Yli 500 yksikön ostot kannattaa aina tehdä välittäjien kautta, sillä suurien yksikkömäärien saatavuus on parempi ja hinta on välittäjien kautta halvempi suuremmilla ostomäärillä. Välittäjien kautta on saatavilla laajempi hankeportfolio kuin verkkokaupoista.
- Suomessa toimivia kansainvälisten sertifiointistandardien mukaisten hankkeiden välittäjiä ovat mm.
  - Nordic Offset
  - Compensate
  - South Pole
- Pienempien määrien ostoon voi hyödyntää myös verkkokauppaa, esim. Gold Standard.
- Anna välittäjälle tiedot, millaisia yksiköitä etsit, esimerkiksi standardi, hillintätoimityyppi, kohdamaa, jos nämä ovat tiedossa.
- Jotkut välittäjät tarjoavat myös mahdollisuuden hankkia seuraavan vuoden yksiköt etukäteen samalla hinnalla.

## Valitse hanke ja osta ilmastoyksiköt. Välittäjä tai verkkokauppa mitätöi ne puolestasi.

- Vertaile välittäjien antamia tarjouksia tai verkkokaupan tarjontaa ja valitse sopivat hankkeet.
- Yksiköiden käytössä avainasemassa on laadukkaiden yksiköiden käyttö. Varmista, että yksiköt täyttävät minimikriteerit ja että sillä on riippumattoman osapuolen varmennus. Esimerkiksi Gold Standard –verkkokaupan yksiköt täyttävät kaikki minimikriteerit ja ne on todennettu ja sertifioitu. Välittäjän pitäisi pystyä kertomaan lisää yksiköiden laadusta.
- Ilmoita välittäjälle haluamasi hanke ja tee siitä ostosopimus, tai valitse hanke verkkokaupasta. Kun maksat yksiköistä, välittäjä tai verkkokauppa mitätöi yksiköt puolestasi, jolloin muut eivät voi käyttää samoja yksiköitä. Saat yksiköiden mitätöinnistä ja käytetystä hankkeesta todistuksen välittäjältä tai verkkokaupasta.



# Miten toimia käytännössä, kun haluat antaa asiakkaalle vaihtoehdon kumota palvelun tai tuotteen päästöt?



## Laske kumottavat päästöt per asiakas, tilaus, tai osto

- Laske palvelun tai tuotteen elinkaaren päästöt. Tämä voidaan tehdä tuote tai palvelu tasolla, tai joissain tapauksissa laskea organisaation vuosittaiset päästöt ja jakaa tämä keskimääräisellä asiakasmäärällä (esim. yhden hotelliyön päästöt voidaan laskea hotellin vuosittaisen energiankulutuksen, muiden ylläpitopalveluiden päästöjen kautta, jne.).
- Laskennan perusteella määritellään kumottavan päästömäärän suuruus eli paljon yksiköitä pitää ostaa jokaista tuotetta kohden. Yksi ilmastoyksikkö vastaa 1 tonnia CO<sub>2</sub>e.
- Esimerkki:** Koko hotellin vuosittainen hiilijalanjälki on 30 t CO<sub>2</sub>e. Jos hotelli on keskimäärin varattu 200 yötä vuodessa, yhden hotelliyön päästöt ovat:  $30 / 200 = 0,15$  t CO<sub>2</sub>e per hotelliyö.

## Luo uusi tuoteryhmä omaan kirjanpitoon ja pidä kirjaa kumottavien päästöjen määrästä

- Valitse sinulle sopivin välittäjä (katso edellinen sivu), ja tee heidän kanssa ostosopimus, josta saat selville ilmastoyksiköiden hinnan.
- Laske tämän hinnan perusteella, kuinka paljon päästöjen kumoaminen maksaa asiakkaalle. Päästöjen kumoamisen hinta (€) on tuotteen tai palvelun kertapäästöt (tCO<sub>2</sub>e per tuote, asiakas, tilaus, jne.) x yksikön hinta (€/tCO<sub>2</sub>e).
- Esimerkki:** Edellisessä kohdassa laskimme, että hotelliyön päästöt ovat 0,15 t CO<sub>2</sub>e per yö. Jos yksikön hinta on 30 € / t CO<sub>2</sub>e, päästöjen kumoaminen maksaa asiakkaalle:  $0,15$  t CO<sub>2</sub>e x 30 € / t CO<sub>2</sub>e = 4,50 € per hotelliyö.
- Helpoin tapa pitää kirjaa kumottavien päästöjen määrästä on luoda sille uusi tuote kassajärjestelmään tai muuten kirjanpitoon. Jotkin välittäjät voivat myös auttaa järjestämään asiakkaille mahdollisuuden päästöjen kumoamiseen (esim. Compensate).

## Osta ilmastoyksiköt. Välittäjä tai verkkokauppa mitätöi ne puolestasi.

- Säännöllisin väliajoin (esim. kuukausittain, kvartaaleittain), summaa kuinka monta kertaa asiakkaat ovat valinneet kumota päästönsä. Osta yksiköitä (katso edellinen sivu) välittäjältä ostosopimuksen mukaisesti.
- Esimerkki:** Jos asiakkaat ovat kumonnet 100 hotelliyön päästöt, ja yhden hotelliyön päästöjen kumoaminen maksaa 4,50 €, tulee välittäjältä ostaa ostosopimuksen mukaan  $100 \times 4,50$  € = 4500 € edestä yksiköitä.
- Saat yksiköiden mitätöinnistä ja käytetystä hankkeesta todistuksen välittäjältä tai verkkokaupasta. Varmista, että asiakkaat voivat halutessaan tarkistaa yksiköiden oston ja mitätöinnin helposti esim. yrityksesi nettisivuilta.

# Uskottava, läpinäkyvä ja luotettava viestintä

Kun yksiköitä on ostettu, miten päästöjen kumoamisesta viestitään uskottavasti, läpinäkyvästi ja luotettavasti?

# Ilmastoyksiköiden käyttöön perustuvat väittämät yleisesti



Kun yritys ostaa yksiköitä ja käyttää niitä osana ilmastoviestintää, mahdollisia väittämiä on kahdenlaisia:

1. Kumoutumisväittäjä
2. Kansallinen ilmastotukiväittäjä

Näiden oleellisin ero on, **lasketaan organisaation ostamien ilmastoyksiköiden hillintätulos sen maan kansallisiin ilmastotavoitteisiin, jossa hillintätulos on saatu aikaiseksi.** Toisin sanoen, esimerkiksi Suomessa metsäsektorin hillintätulokset lasketaan mukaan Suomen kansallisiin ilmastotavoitteisiin – tällöin Suomen metsäsektorin hillintätuloksista luotuja ilmastoyksiköitä ostamalla tuetaan Suomen ilmastotavoitteiden edistymistä. Näitä yksiköitä voidaan käyttää **kansalliseen ilmastotukiväittämään.**

Jos ilmastoyksikön hillintätulosta ei lasketa hillintätoimen isäntämaan kansallisiin ilmastotavoitteisiin, yksikön ostava organisaatio voi sanoa, että se on kumonnut omat päästönsä. Tällöin kyseessä on **kumoutumisväittäjä.** Jos yksiköiden ostolla katetaan kaikki väittämän kohteen jäljelle jäävät päästöt, on kyseessä **hiilineutraaliusväittäjä.** Tässä selvityksessä keskitytään kumoutumisväittämän ja hiilineutraaliuden viestintään.

Yksiköiden hankinnan yhteydessä, yksiköiden välittäjän pitäisi pystyä kertomaan kumpaan väittämään yksiköt soveltuvat.

# Tausta: miksi nämä kaksi väittämää?



Edellisellä sivulla esitetyt väittämät voivat olla monelle uusia. Yksiköiden käyttöön ja yleisesti ”kompensointina” tunnettua toimintaa on käytetty yritysten ja organisaatioiden ilmastoviestinnässä pitkään. Kompensointia, päästöjen hyvitystä, jne. on kuitenkin käytetty tarkoittamaan hyvin erilaisia toimia.

Väittämiä on käytetty tilanteissa, joissa ei ole ostettu ilmastoyksiköitä tai yksiköt eivät täytä minimikriteereitä. Kompensointiväittämää on myös käytetty silloin, kun on tuettu toimia jotka auttavat kansallisten ilmastotavoitteiden saavuttamista sekä tilanteissa, jossa tuetaan toimia, jotka ylittävät kansalliset tavoitteet, eli nostavat kansallisten tavoitteiden kunnianhimoa.

Alalla onkin ryhdytty selventämään väittämien käyttöä ja mitä väittämien takana tulee olla, jotta **ilmastoviestintä olisi kuluttajille selkeämpää ja väittämien luotettavuus parantuisi.**

**Tämän takia, ”kompensaatiota” tai ”päästöjen hyvitystä” ei enää suositella käytettävän väittäminä, koska ne eivät ole tarkkoja, ja ne voidaan ymmärtää eri tavoin.**

# Päästöjen kumoamiseen liittyvän väittämän esittäminen



## Kumoutumis- ja hiilineutraaliusväittämien kohdalla tulisi viestinnässä huomioida seuraavat asiat:

- ✓ Väittämän on oltava **riittävän selkeä ja yksityiskohtainen**, että sitä ei voida ymmärtää muulla tavoin kuin organisaation tarkoittamalla tavalla. Väittämän tulee kertoa tarkasti ja ymmärrettävästi, **minkä tai kenen päästöt on katettu yksiköillä ja kuinka suuri osa kokonaispäästöistä on katettu ostamalla yksiköitä**.  
  
Esimerkiksi: "olemme kumonnet asiakkaidemme vuoden 2022 bussimatkojen päästöt, jotka ovat 10% kokonaispäästöistämme"  
(ei: "palvelun päästöt kumottu" tai "kompensoimme päästöt")
- ✓ Hiilineutraaliusväittämän tulisi **koskea koko yritystä, tuotetta tai palvelua**. Hyvien käytäntöjen mukaan hiilineutraaliusväittämää ei tulisi käyttää kattamaan vain osan toiminnan päästöistä (tällöin kyseessä on kumoutumisväittäminen).  
  
Esimerkiksi: "mehumme ovat hiilineutraaleja vuodesta 2022 eteenpäin" (ei: "hiilineutraali pakkaus")
- ✓ Väittämän ei tulisi luoda harhaanjohtavaa vaikutelmaa siitä, ettei organisaatio, tuote tai palvelu tuota lainkaan päästöjä (esim. "päästötön", "päästövapaa")
- ✓ Lisäksi väittämän yhteydessä tulisi kertoa mistä saa lisätietoa organisaation ilmastotyöstä (esim. nettisivuilta).
- ✓ Muista, että **ilmastovaikutukset eivät aina ole organisaation merkittävin vaikutus**. Väittämällä ei tulisi luoda harhaanjohtavaa kuvaa yksiköiden oston vaikutuksesta organisaation kokonaiskestävyyteen. Esimerkiksi pienellä palveluorganisaatiolla voi olla hyvin pienet päästöt. Tällöin muut, esimerkiksi palvelun sisältö tai sosiaaliset vaikutukset, voivat olla isompia kuin päästövaikutukset.

# Viestintä asiakkaille mahdollisuudesta kumota päästöt



**Jos yritys haluaa antaa asiakkaalleen mahdollisuuden kumota päästönsä, tästä voidaan viestiä esimerkiksi palvelun varauksen, tilauksen tai sisäänkirjautumisen yhteydessä.\***

Ehdotusta tai väittämää koskee tällöin samat periaatteet kuin yrityksen omassa kumoutumisväittämässä:

- ✓ Väittämän tulee olla tarpeeksi selkeä, että sitä ei voida ymmärtää muulla tavoin kuin organisaation tarkoittamalla tavalla.
- ✓ Väittämän tulee kertoa tarkasti ja ymmärrettävästi, **minkä tai kenen päästöt on katettu yksiköillä ja kuinka suuri osa kokonaispäästöistä** on katettu ostamalla yksiköitä. Asiakkaan tulee siis ymmärtää, että päästöjen kumoaminen tapahtuu ilmastoyksiköiden oston kautta, ja mitä päästöjä osto koskee.
- ✓ Asiakkaalle olisi myös hyvä tehdä selväksi, kuinka suurta osaa tuotteen tai palvelun päästöistä osto koskee. Jos asiakkaan päätös ei kumoa koko palvelun tai tuotteen päästöjä, ei hiilineutraaliusväittämää voi tehdä.

Esimerkiksi: "Haluatko kumota hotelliyöstä aiheutuvat päästöt? Kumoaminen tapahtuu ostamalla ilmastoyksiköitä [mistä]. Hotelliyön suurimmat päästöt aiheutuvat aamiaisen raaka-aineista, hotellin sähkönkulutuksesta ja veden lämmityksestä." (ei: "valitse hiilineutraali aamiainen")

*\*tarkempi kuvaus siitä, miten päästöjen kumoaminen järjestetään käytännössä, löytyy sivulta 25*

# Ilmastoyksiköiden käyttöön liittyvä raportointi



## Ilmastoväittämiä tekevien organisaatioiden tulee raportoida ymmärrettävästi ja riittävän yksityiskohtaisesti:

- ✓ suorista ja epäsuorista päästöistään (scope 1, 2 ja 3)
- ✓ ilmastotavoitteistaan, omista päästövähennystoimista ja niiden tuloksista
- ✓ ilmastoyksiköistä, joihin ilmastoväittämät perustuvat

Raportoinnin tulee olla **avointa**, ja nämä tiedot tulisi olla **julkisesti saatavilla**. Tiedot voidaan ilmoittaa esimerkiksi yrityksen nettisivuilla tai mahdollisuuksien mukaan väittämän yhteydessä.

Raportointi tulisi olla myös ajankohtaista: jos halutaan esittää hiilineutraalius- tai kumoutumisväittämän, väittämän ja raportoinnin pitää määritellä **raportointikausi**, jolle tiedot ilmoitetaan. Useimmiten organisaatiot laskevat päästönsä ja ostavat tarvitsevansa määrän ilmastoyksiköitä vuosittain. Tällöin myös raportointia pitää luontaisesti päivittää.

# Muista nämä, kun viestit ilmasto-yksiköiden käytöstä



## Varma perusta

Yrityksen tulisi hyvien käytäntöjen mukaan ensin laskea päästöt, suunnitella ja tehdä päästövähennyksiä omassa toiminnassaan ja arvoketjussaan, ja vasta sitten ostaa laadukkaita yksiköitä.

Varmista, mihin väittämään ostetut ilmasto-yksiköt soveltuvat: kumoutumisväittäjä vai kansallinen ilmastotukiväittäjä.

Jos ostetut yksiköt soveltuvat kumoutumisväittäjiin, ja yksiköiden määrä kattaa kaikki organisaation, tuotteen tai palvelun jäljelle jäävät päästöt, voit tehdä hiilineutraaliusväittämän.

## Selkeä väittäjä

Suunnittele missä ja kenelle tulet viestimään yksiköiden käytöstä. Määrittele väittäjä ja testaa sitä ulkopuolisten henkilöiden kanssa: miten he sen ymmärtävät? Onko väittäjä tarpeeksi selkeä ja yksityiskohtainen?

Viimeistele väittäjä kertomalla, mistä löytyy lisätiedot raportointia varten.

## Avoin raportointi

1. Mitä organisaatio tekee vähentääkseen päästöjä? Mitä se tekee nyt ja mitä se suunnittelee tekevänsä päästöjen vähentämiseksi? Miten organisaatio varmistaa, että yksiköiden osto ei viivästyä tai syrjäytä omia päästövähennyksiä?
2. Kuinka paljon yksiköitä on ostettu, ja mistä hankkeista? Miten yksiköiden laatu on varmistettu?
3. Mitkä ovat organisaation kokonaispäästöt, ja kuinka suuri osuus päästöistä on katettu yksiköiden ostolla? Minkä tai kenen päästöjä yksiköiden määrä vastaa?
4. Mitä muuta organisaatio tekee kestävyys osalta, ja kuinka suuri merkitys ilmastolla on organisaation toiminnassa?



# Esimerkkejä yksiköiden käytöstä matkailualalla

# Johdanto analyysiin



Seuraavassa osassa tarkastellaan esimerkkejä matkailualueen toimijoista, jotka ovat käyttäneet viestinnässään kumoutumis- tai hiilineutraaliusväittämiä. Jokaisen kohdalla toimintaa on peilattu yksiköiden käyttöön liittyviin hyviin käytäntöihin:

- 1 Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** kattaako laskenta väittämän kohteen kaikki päästöt?\* Onko laskenta suoritettu kansainvälisten standardien mukaisesti? Onko laskennan varmentanut kolmas osapuoli?
- 2 Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** onko yritys tehnyt omia päästövähennyksiä? Onko sillä ilmastotavoite ja tiekartta, miten paljon ja millä keinoin päästöjä vähennetään tulevaisuudessa?\*\*
- 3 Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Perustuuko väittäjä minimikriteerit täyttäviin ilmastoyksiköihin? Kerrotaanko, mistä ja paljon yksiköitä on hankittu?
- 4 Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Onko väittäjä selkeä? Kerrotaanko, mistä löytyy perusteet väittämälle?
- 5 Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Ovatko taustatiedot (eli tiedot kohdista 1-4) julkisesti ja avoimesti kerrottu?

Lisäksi analyysissä on arvioitu yleisesti yksiköiden käyttöön liittyvät onnistumiset ja mahdolliset tulevaisuuden kehityskohdat jokaisen toimijan kohdalla.

\*päästölaskentaan mukaan otettavat päästöt on avattu sivulla 10

\*\*parhaan käytännön mukaan ilmastotavoitteen tulisi olla tieteeseen perustuvasti linjassa Pariisin sopimuksen 1,5 asteen kanssa (ks. sivu 12)

# Big Sky Montana (USA)



## Big Sky Montana (hiihto- ja laskettelukohde)

**Väittämä ja kuvaus:** Big Sky Montana tarjoaa asiakkailleen mahdollisuutta kumota heidän matkastaan aiheutuvat päästöt. Yhteistyökumppani Tradewaterin kautta asiakas pystyi laskemaan ja kumoamaan päästöt.

### Väittämän hyvien käytäntöjen mukaisuus:

- Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** Päästöjen laskenta ulkoistettiin Tradewaterin laskentatyökaluun, jossa asiakas syöttää matkaan liittyvät tiedot matkoista ja majoituksesta. Laskentatyökalun metodologia ei ole läpinäkyvä ja esim. majoituksen osalta laskenta kattaa oletettavasti vain scope 1 ja 2 päästöt, eli laskenta on puutteellinen.
- Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** Big Sky Montana tavoittelee nettonollapäästöjä vuoteen 2030 mennessä. Tavoite ei kuitenkaan saatavilla olevien tietojen mukaan ole tieteenmukainen 1,5 asteen tavoite, eli ei kerrota, miten tähän tavoitteeseen päästään.
- Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Päästöjen kumoamiseen Big Sky Montana tarjoaa Tradewaterin tarjoamaa jääkaappien ja muiden kylmlaitteiden kylmäaineiden tuhoamista. Tradewaterin tarjoamat yksiköt eivät ole sertifiointiohjelmien piirissä, mistä johtuen niiden minimikriteerien mukaisuudesta ja täten laadusta ei voida varmistua.
- Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Big Sky Montanan kampanja asiakkaiden oman matkan päästöjen kumoamisesta on selkeä, mutta ei kuluttajalle informatiivinen. Kampanjan puitteissa ei esimerkiksi tarjota tietoa päästöjen laskennasta tai mistä aiheutuu alueelle eniten päästöjä.
- Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Ei raportointia ilmastotoimiin tai kampanjaan liittyen, eli perusteet väittämälle puuttuvat.

### Onnistumiset

Big Sky Montana tarjoaa asiakkaalle helposti lähestyttävän mahdollisuuden päästöjen kumoamiseen. Tradewaterin laskentatyökalu on helppo- ja nopeakäyttöinen.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Tulevaisuudessa Big Sky Montana voisi kehittää viestintäänsä aiheeseen liittyen. Viestinnässä tulisi esimerkiksi selittää, mitkä päästöt laskentatyökalu ottaa huomioon, miten Big Sky Montana itse vähentää päästöjä, ja mitkä ovat suurimmat päästöjen aiheuttajat. Lisäksi Big Sky Montanan tulisi harkita yksiköiden välittäjää tai hanketarjoajaa, jonka hankkeet ovat sertifioituja.

# Taos Ski Valley (USA)



## Taos Ski Valley (hiihto- ja laskettelukohde)

**Väittäjä ja kuvaus:** Taos Ski Valley on sertifioitu hiilineutraaliksi vuonna 2022 Climate Impact Partnersin kautta. Taos Ski Valleyllä on myös nettonollatavoite vuodelle 2030.

### Väittämän hyvien käytäntöjen mukaisuus:

- Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** Taosin mukaan vuoden 2021 jälkeen he ovat laskeneet Scope 1, 2 ja 3 päästönsä ulkopuolisen tahon kanssa. Toisaalta tämä päästölaskenta ei ole julkinen, ja nettisivuilta linkattu päästöraportti kertoo vain Scope 1 ja 2 päästöt. Tässä laskennassa yli 50% päästöistä syntyy sähkön käytöstä. Taos on siis hyvin kertonut laskennan rajaukset, mutta raportointi päästöistä on puutteellista.
- Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** Taos on sitoutunut nettonolla tavoitteisiin vuoteen 2030 mennessä. He kertovat nettisivuillaan eri päästövähennystoimenpiteistä ja julkisesti kertovat että kumottavien päästöjen määrä tulee laskemaan vuosittain. Taosilla on selkeä tavoite, aikataulu ja tekevät omia päästövähennystoimia, ja kertovat tästä avoimesti.
- Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Yksiköitä on ostettu neljästi eri hankkeesta, jotka kaikki on julkisesti kuvattu Taosin nettisivuilla. Yksiköiden laadunvarmistukseen on myös kiinnitetty huomioita, yksiköt ovat kansainvälisen ICROA Code of Best Practicen mukaisia.
- Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Väittäjä koskee koko organisaatiota, ja on selkeä ja koskee yhtä vuotta.
- Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Hankkeet, joista yksiköitä on hankittu, on eritelty Taosin nettisivuilla. Tieto ostettujen yksiköiden määrästä kuitenkin puuttuu.

### Onnistumiset

Yksiköiden käytöstä on kerrottu hyvin läpinäkyvästi ja kattavasti. Toimijalla on kunnianhimoiset päästövähennystavoitteet ja julkisesti sitoutuu vähentämään käytettyjen yksiköiden määrää vuosittain. Yksiköt ovat sertifioituja.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Päästölaskennan ja ostettujen yksiköiden määrän suhdetta olisi tarkennettava, jotta kuluttaja voi ymmärtää, kuinka suuri osuus päästöistä nykyään katetaan yksiköillä. Tällöin Taos voi myös osoittaa, että he lupauksensa mukaisesti vähentää ostettujen yksiköiden määrää vuosittain.

# Sokos Hotels (Suomi)



## Sokos Hotels (majoittuminen)

**Väittäjä ja kuvaus:** Sokos Hotels tarjoaa asiakkailleen mahdollisuuden kumota hotellivierailunsa päästöt.

### Väittämän hyvien käytäntöjen mukaisuus:

- Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** Kumoamisen hinta perustuu keskimääräisiin huonekohtaisiin päästöihin. Laskenta pitää sisällään Scope 1 & 2 mukaiset päästöt. Suurin osa lasketuista päästöistä (n. 85 %) syntyy aamiaisesta, jonka osalta mukaan on laskettu ruoan logistiikka niin tuottajamaasta logistiikkakeskukseen kuin logistiikkakeskuksesta kauimpaan hotelliin Suomessa (Scope 3).
- Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** S-ryhmällä on tieteeseen perustuva 1,5 asteen mukainen ilmastotavoite. Tiedossa ei ole, että Sokos Hotelsilla olisi omaa tavoitetta tai ilmastotiekarttaa.
- Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Käytetyt yksiköt on ostettu Compensaten kautta, ja ne ovat sertifioituja. Käytetyistä yksiköistä on saatavilla [raportti](#).
- Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Väittäjä koskee on selkeä ja yksityiskohtainen.
- Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Käytetyistä yksiköistä on saatavilla raportti, joka kertoo käytetyistä hankkeista ja niiden vaikuttavuudesta. Sokos Hotels myös kertoo laskennasta lisää nettisivuillaan.

### Onnistumiset

Sokos Hotels on kommunikoinut selkeästi väittämän taustalla olevan päästölaskennan kattavuuden (esim. ilmoittanut suurimmat päästölähteet). Lisäksi Sokos Hotelsin tukemat hankkeet on raportoitu läpinäkyvästi, ja yksiköt ovat sertifioituja.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Tulevaisuudessa Sokos Hotelsin pitää jatkuvasti varmistaa, että sen käyttämiin yksiköihin ei kohdistu kaksoislaskennan riskiä (eli että niitä voi käyttää kumoutumisväittämään). Laskentaa voisi myös laajentaa kattamaan kaikki hotelliyön Scope 3 -päästöt.

# Hawkhill (Suomi)



## Hawkhill (vuokramökit)

**Väittäjä ja kuvaus:** Hawkhill kumoaa omat päästönsä kaksinkertaisesti vuosittain. Hawkhill on myös sitoutunut kumoamaan historialliset päästönsä (vuodesta 1963 alkaen) vuoteen 2030 mennessä. Lisäksi Hawkhill tukee paikallisen suon ennallistamista (mutta ei rinnasta tätä omiin päästöihin).

### Väittäjän hyvien käytäntöjen mukaisuus:

- 1. Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** Hawkhill kertoo omat vuosittaiset päästönsä nettisivuilla. Laskentaa ei ole eritelty tarkemmin, mutta listattujen päästövähennystoimenpiteiden perusteella laskenta kattaa niin suoria kuin epäsuoria päästöjä.
- 2. Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** Hawkhill listaa nettisivuillaan kattavasti omia päästövähennystoimenpiteitä ja sitoutumisensa jatkuvaan päästövähennystyöhön. Yrityksen tavoitteena on CO2 negatiivinen liiketoiminta vuoteen 2030 mennessä.
- 3. Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Yksiköt on ostettu Nordic Offsetin kautta. Tarkempaa hanketta ei ole tiedossa. Yksiköitä ostetaan kaksinkertainen määrä päästöihin verrattuna.
- 4. Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Kumoamisväittäjä ei ole viestinnän keskiössä, mutta osa yleistä ympäristöviestintää. Paikallisten hiilinielujen tukemista ei rinnasteta omiin päästöihin, ja Hawkhill kertoo merkittävistä omista ilmastotoimistaan kumoamisen lisäksi.
- 5. Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Yksiköiden avulla kumottava päästöjen määrä on selkeä. Tarkempaa hanketta tai laskennan rajauksia ei ole avattu.

### Onnistumiset

Hawkhill kertoo kattavasti ja selkeästi omista toimistaan ilmasto- ja ympäristöasioiden puolesta. Yksiköitä käytetään muiden toimenpiteiden rinnalla. Yksiköt on ostettu tunnetulta välittäjältä. Paikallisten hiilinielujen tukemista ei käytetä päästöjen kumoamiseen.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Tulevaisuudessa Hawkhill voisi linkittää nettisivuilleen tarkempaa tietoa hankkeesta, josta yksiköt ovat hankittu. Päästölaskennan rajauksia voisi avata kumoamisviestin yhteydessä, jolloin olisi selkeää että koko hiilijalanjälki on otettu huomioon.

# Hawksmoor (Iso-Britannia)



## Hawksmoor (ravintolaketju)

**Väittäjä ja kuvaus:** Hawksmoor on hiilineutraali vuodesta 2022 alkaen.

### Väittämän hyvien käytäntöjen mukaisuus:

- Omien päästöjen luotettava ja kattava laskenta:** Hawksmoor on laskenut Scope 1, 2 ja 3 päästönsä (ml. päästöt johtuen ruuan tuotannosta) ja kertoo tästä avoimesti nettisivuillaan. Laskennan on tehnyt kolmas osapuoli. Päästöjen määrää ei kuitenkaan ole eritelty.
- Omien päästövähennysten priorisointi, ilmastotavoite ja ilmastotiekartta:** Hawksmoor listaa nettisivuillaan omia päästövähennystoimenpiteitä viimeisen vuoden ajalta. Yritys on hiilineutraaliustavoitteen lisäksi asettanut tieteeseen perustuvan tavoitteen saavuttaa nettonollan vuoteen 2030 mennessä.
- Laadukkaiden yksiköiden käyttö:** Yksiköitä on ostettu Gold Standardin ja VSCin hankkeista, ja hankkeet on listattu yrityksen nettisivuilla. Ostettujen yksiköiden määrää ei ole eritelty.
- Hyvien markkinointikäytäntöjen soveltaminen ja uskottavat väittämät:** Hiilineutraaliusväittäjä kattaa kaikki Scope 1, 2 ja 3 päästöt. Hiilineutraaliusväittämän yhteydessä on kerrottu, mitä muuta yritys tekee ympäristövaikutusten minimoimiseksi.
- Läpinäkyvä, ymmärrettävä ja riittävän yksityiskohtainen raportointi:** Laskennan rajaukset ja hankkeet, joista yksiköitä on ostettu, on selvästi kerrottu. Yrityksen tavoitteista kerrotaan yksiköiden oston yhteydessä, eli yksiköt eivät ole yksittäinen teko. Päästöjen määrää ja siten ostettavien yksiköiden määrää ei kuitenkaan kerrota.

### Onnistumiset

Hawksmoor on laskenut koko hiilijalanjälkensä kolmannen osapuolen kautta. Sillä on tieteeseen perustuva ilmastotavoite ja kertoo väittämän yhteydessä omista päästövähennystoimista. Yksiköitä käytetään muiden toimenpiteiden rinnalla ja niitä on ostettu sertifioiduista projekteista. Hankkeet on avoimesti kerrottu nettisivuilla.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Päästöjen määrää ja täten ostettujen yksiköiden määrää olisi syytä avata tarkemmin. Tällöin voitaisiin myös osoittaa, ettei päästöt ja samalla ostettujen yksiköiden määrä kasva tulevaisuudessa.

# Alta Ski Resort (USA)



## Alta (hiihto- ja laskettelukohde)

**Väittäjä ja kuvaus:** Alta Ski Resort tukee paikallisia hiilinieluja istuttamalla sekä ennallistamalla luonnonalueita.

Alta Ski Resort ei esitä kumoutumisväittämää yksiköihin tai paikallisten hiilinielujen tukemiseen perustuen. Näin ollen alla esitetty tarkastelu keskittyy Alta Ski Resortin viestintään paikallisten hiilinielujen tukemisesta. Hiilinielujen tukemisen lisäksi Alta Ski Resort on toteuttanut merkittävästi päästövähennystoimenpiteitä (esim. uusiutuvan energian käyttö).

Alta kertoo avoimesti alueellaan tehtävästä luonnonsuojelutyöstä, johon sisältyy puiden istutusta, paikallisten kasvilajien suojelua ja istutusta sekä kosteikkojen ennallistamista. Alta tukee näitä hiilinieluja edistäviä toimenpiteitä, mutta ei viestinnässään rinnasta omia päästöjään paikallisiin mahdollisiin hiilinielujen lisäyksiin. Se ei siis väitä, että paikalliset toimet kumoaisivat sen omia päästöjä.

Paikallisten luontoalueiden tukeminen on merkittävässä roolissa Altan viestintää ja jopa osa toimijan imagoa. Luonnonsuojelutyöstä ja puidenistutuksesta raportoidaan selkeästi ja avoimesti.

### Onnistumiset

Luonnonsuojelutoiminnalla on pitkä historia Altassa, mistä johtuen se kuuluu vahvasti kohteen brändiin ja imagoon. Viestintä ja raportointi luonnonsuojelutoiminnasta ja paikallisten hiilinielujen tukemisesta on avointa. Toimijan omia päästöjä ei rinnasteta hiilinielujen tukemisella saavutettaviin hiilinieluihin.

### Tulevaisuuden mahdolliset kehityskohdat

Toimijalla ei toistaiseksi ole tieteeseen perustuvaa 1,5 asteen mukaista päästövähennystavoitetta. Tulevaisuudessa toimija voisi tavoitella Science Based Targets aloitteen mukaisia päästövähennyksiä, jolloin viestintäkin olisi vahvempi.



## **2. Paikallisten hiilinielujen tukeminen**

# Kotimaiset hillintätulokset ja niiden tukeminen



Suomessa ei tällä hetkellä käytännössä ole kotimaisia hankkeita, joista voisi hankkia kansainväliset minimikriteerit täyttäviä ilmastoyksiköitä.

- Merkittävimmät **haasteet** kotimaisten hankkeiden kohdalla ovat toistaiseksi olleet kaksoislaskenta valtion kunnianhimoisten ilmastotavoitteiden kanssa, hillintätulosten mittauksen ja raportoinnin haasteet, ja puuttuva kolmannen osapuolen sertifiointi.
- Tämä tarkoittaa, että kotimaisiin yksiköihin perustuen **ei hyvien käytäntöjen mukaan voi tällä hetkellä tehdä kumoutumis- tai hiilineutraaliusväittämää.**

Vaikka kotimaisiin hankkeisiin perustuen ei toistaiseksi voida tehdä kumoutumisväittämiä, kotimaisten hiilinielujen tukeminen on arvokasta ja ilmaston kannalta merkittävää työtä.

- **Sertifioimattomillakin hankkeilla saattaa olla myös useita muita ympäristö tai sosiaalisia hyötyjä** (esim. biodiversiteetin tai työllistäminen), joiden tukeminen on arvokasta.
- Kotimaisia ilmastohankkeita voi tukea välittäjän tai suoraan hankkeiden kautta (ks. seuraava sivu).
- Yritykset voivat myös luoda omia ilmastohankkeita ja viestiä näistä. Yritys voi esimerkiksi yhdessä muiden yritysten kanssa istuttaa, suojella tai ostaa metsää paikallisesti.
- Molemmissa tapauksissa voidaan viestiä hankkeiden ilmastovaikutuksista, mutta näitä vaikutuksia ei voi rinnastaa yrityksen omiin päästöihin. Tällainen vapaaehtoinen ilmastotoiminta ei ”hyvitä” tai ”kumoa” yrityksen päästöjä.

# Miten tukea paikallisia hiilinieluja?



## Askel 1: Tuetaan omaa osuutta paikallisista hiilinieluista

- Suojellaan omaa metsää tai pidättäydytään hakkuista
- Tehdään toimenpiteitä, jotka edistävät puuston tai muun kasvuston kasvua ja näin myös hiilensidontaa (ml. taimien istuttaminen, metsänhoito)
- Ostetaan lisää metsää oman yrityksen / paikallisten toimijoiden nimiin ja varmistetaan niiden hiilensidontakyky.

## Askel 2: Tuetaan hiilensidontaa edistäviä järjestöjä, jotka toimivat Kittilän alueella

- Seuraavalla sivulla on esitelty järjestöjä, jotka suojelevat metsää, ennallistavat soita, tai istuttavat puita myös Lapin tai Kittilän alueella.
- Näitä järjestöjä voi tukea rahallisesti, ja täten vahvistaa paikallisia hiilinieluja. Järjestölle annettavan tuen voi myös osoittaa tiettyyn paikalliseen kohteeseen (ks. esimerkejä kohteista seuraavalla sivulla).

## Askel 3: Yritysten voimavarojen yhdistäminen

- Kittilän alueen yritysten voimat voi myös yhdistää osaksi isompaa aloitetta, johon yritykset kontribuivat resursseja. Aloitetta voidaan markkinoida laajemmin osana alueen markkinointia.
- Aloitteen kautta voidaan esimerkiksi ostaa alueelta maata, johon kohdistetaan toimenpiteitä jotka lisäävät hiilensidontaa (esim. istutetaan puita, ennallisestaan suota, jne.). Myös asiakaskokemuksia voidaan luoda tätä kautta, esimerkiksi esittelemällä aluetta, siihen kohdistuvia toimia ja niiden hyötyjä.

**Kittilän matkailualueen yritykset voivat tukea paikallisia hiilinieluja kohdistamalla resursseja omien metsien ja maiden hiilensidontakyvyn parantamiseksi.**

On tärkeä muistaa, että ilmastoystävällisen toiminnan lähtökohtana tulisi aina olla omat päästövähennykset.

Tässä esitelty toimenpiteet tulisi täydentää – ei korvata – omia päästövähennyksiä.

# Kanavia paikallisten hiilinielujen tukemiseen



Alla on esitelty esimerkkejä kotimaisista hankkeista, joissa vahvistetaan tai luodaan uusia hiilinieluja (ilman että niistä luodaan ilmastoyksiköitä). Jokaisen hankkeen kohdalla on myös mainittu, jos hanke toimii Lapissa/Kittilän alueella.

## Suomen luonnonsuojeluliitto

**Hanketyyppi: Soiden ennallistaminen**

### Mitä?

Luonnonsuojeluliitto ennallistaa soita ympäri Suomea. Hiilivarastojen suojelun ohella ostaja tukee luonnon monimuotoisuuden suojelua, vesistöjen tilan parantamista sekä suon ekosysteemipalveluita. Ennallistamalla pyritään palauttamaan ojituksen kärsinyt suoekosysteemi luonnontilaan tukkimalla ojia sekä esim. poistamalla puustoa.

### Missä?

Erilaisia suokohteita eri puolilla Suomea.

### Miten?

Soiden ennallistamista voi tukea lahjoituksella säätiön verkkosivujen kautta.

**Linkki:** [Suomen luonnonsuojeluliitto](#)

## Luonnonperintösäätiö

**Hanketyyppi: Luonnonalueiden suojelu**

### Mitä?

Luonnonperintösäätiö hankkii hallintaansa luontoalueita (ensisijaisesti metsiä) ja rauhoittaa ne pysyvästi lakisääteisellä rauhoituspäätöksellä. Tukemalla rahallisesti Luonnonperintösäätiön toimintaa, toimija osallistuu suojelualueen perustamiseen ja laajentamiseen.

### Missä?

Lukuisia kohteita ympäri Suomea. Lapissa esimerkiksi Inari, Enontekiö, Kittilä, Kolari, Sodankylä.

### Miten?

Lapissa sijaitsevia kohteita voi tukea Luonnonperintösäätiön sivuilta.

**Linkki:** [Luonnonperintösäätiö](#)

## Taimiteko

**Hanketyyppi: Metsänistutus**

### Mitä?

Taimiteko istuttaa metsää alueille, jotka eivät ole enää maa- tai metsätalouskäytössä. Taimiteko työllistää suomalaisia nuoria metsänistutukseen. Käytännössä toimija ostaa taimien istutusta, joka maksaa 2,5 e/taimi. Taimesta maksettava summa kattaa kaikki metsittämisen kulut, nuorten palkan ja kouluttamisen.

### Missä?

Useita kohteita ympäri Suomea. Lapissa kaksi kohdetta Simossa ja Kemijärvellä.

### Miten?

Taimien istutusta voi tukea Taimiteon sivuilta.

**Linkki:** [Taimiteko](#)

# Miten viestiä tuesta?



**Jos organisaatio tukee paikallisia hiilinielujuja päästöjen kumoamisen lisäksi, nämä kaksi väittämää tulee erotella selkeästi toisistaan.** Tuesta voidaan kertoa korostamalla tuetun hankkeen aikaansaamia ilmastovaikutuksia. Näitä vaikutuksia ei tule rinnastaa organisaation omien päästöihin. Termit jotka luovat kuvaa laskennallisesta päästöjen kumoamisesta, kompensoinnista tai muuten hyvittämisestä tulisi välttää (kuten hiilineutraali, hiilinegatiivinen, päästötön, päästövapaa, jne.)

- Esimerkiksi: Omien ympäristötoimien lisäksi, tuemme soiden ennallistamista Suomen Luonnonsuojeluliiton kautta.



**Paikallisten hiilinielujen tukemiseen liittyy ilmastovaikutusten lisäksi muita oheishyötyjä.** Hankkeen vetäjä voi kertoa näistä tarkemmin, mutta ne voivat olla esimerkiksi nuorten työllistäminen, luonnon monimuotoisuuden edistäminen, maisema-arvo ja vapaa-ajan hyödyt, vesistövaikutukset, tms. Näistä voi ja kannattaa myös viestiä ilmastoviestin lisäksi.

- Esimerkiksi: Taimiteon kautta tuemme puiden istuttamista ja nuorten työllistämistä lähialueilla.



**Jos halutaan kerätä rahaa asiakkailta hiilinielujen tukemiseksi, tulee tätä varten selvittää erikseen tarvittavat keräysluvut.** Esimerkiksi Suomen Luonnonsuojeluliitto on järjestö, ja sille osoitettu tuki on lahjoitus. Yritys voi viestiä asiakkaille yrityksen itse tekemistä lahjoituksista.

- Esimerkiksi: Yrityksellemme on tärkeää tukea luontoa monin tavoin. Omien toimien lisäksi olemme suojelleet luontoalueita Levi n alueella.

# Kun tuet paikallisia hiilinielujuja, muista ainakin nämä



## Älä rinnasta omiin päästöihin

Vaikka tuettu hanke luo uusia tai suojelee olemassa olevia hiilinielujuja, jos hanke ei tuota kansainväliset minimikriteerit täyttäviä yksiköitä, ei sitä voida käyttää päästöjen kumoamiseen tai hiilineutraaliusväittämiin.

Paikallisia hiilinielujuja on tärkeä tukea, mutta kerro tästä tuesta erikseen. Älä siis rinnasta hankkeen aikaansaamia ilmastovaikutuksia omiin päästöihisi.

Samat periaatteet pätevät tilanteissa, jossa ilmastotoiminta/hanke on olennainen osa yrityksesi omaa toimintaa (esim. yrityksen omistamaa metsää).

## Viesti hankkeen hyödyistä

Monilla hankkeilla voi olla muita oheishyötyjä hiilinielujen vahvistamisen lisäksi.

Kysy ja kerro myös näistä yhdessä esimerkiksi hankkeen toteuttajan kanssa.

Näitä voi esimerkiksi olla luonnon monimuotoisuuden tukeminen, paikallisen työllisyyden vahvistaminen, tai maisema-arvo ja vapaa-ajan hyödyt.

## Kaikkia ilmastotekoja tarvitaan

Hiilinielujuja voi tukea monella tavalla.

Ostamalla ilmastoyksiköitä jotka täyttävät kansainväliset minimikriteerit, voi tehdä esim. kumoutumisväittämän. Mutta yksiköitä tuottava hanke ei automaattisesti ole arvokkaampi tai parempi.

On myös muita tärkeitä tapoja tukea hiilinielujuja ja torjua ilmastonmuutosta, esimerkiksi rahoittamalla paikallisten hiilinielujen kasvua, vaikeasti mitattavia ilmastotoimia, tai kehitys- ja tutkimustyötä ilmastomuutokseen liittyen.

ASIAKKAAMME TEKEVÄT  
MAAILMASTA PUHTAAMMAN  
JA TURVALLISEMMAN.

